

A VÁGY ORNAMENTIKÁJA

SZTRANYÁK ZSÓFIA

Nyugat - Magyarországi Egyetem, Művészeti -, Nevelés és Sporttudományi Kar

Képi ábrázolás szak, II. évfolyam

Bartek Péter Pál, DLA.

A grafikai sorozatomban a vágy és a vágyakozás fogalmát próbálom boncolgatni, szubjektív módon megragadni. Erre számomra a legalkalmasabb eszköz a hidegtű technikája volt.

A vágy, mint alapvető emberi érzés minden emberben jelen van és semmit sem veszített aktualitásából. A vágyakozás és a vágy két olyan fogalom, amelyek egymással állandó vonzásban vannak. E szerint válnak egy kissé külön az alkotásaim is, tehát eleinte van a vágyakozás (Pandora szelencéje, Emlékhasadás, Vágy ornamentikája III.) és utána a vágy épp beteljesülő percei következnek (Vágy ornamentikája I., Vágy ornamentikája II.).

Mindegyik képnél törekedtem a határozott, zárt, kemény kompozícióra. A dinamikus figurákat és jeleneteket egyensúlyozni próbáltam a sötét és világos foltok arányainak játékával, valamint a vonal – folt struktúrák dinamikájával. A dekorativitás, a redukált színhasználat is végigkövethető az összes alkotáson. A téma milyensége megkövetelt olykor egyfajta nyersséget, durvaságot és a finomságot pedig szándékosan kerültem.

A vágy témájához tartozó alkotások hangulata intim, tele dinamikával, belső feszültséggel. Ezt a kihegyezett állapotot a középpontos komponálási móddal próbáltam fokozni. A függőleges vonal feszültségben áll a képen látható inkább vertikális jellegű mozgással. Mintha belülről feszítené szét a történet a sík papírt. Továbbá a függőleges téglalapból tudatosan ki – ki csúsztatott részek is fontos pontjait jelentik a kép történése szempontjából.

A „vágyakozást” kifejező képek elkészülésének időpontjai különbözőek. E érzés árnyaltságát, sokszínűségét akartam ábrázolni. Fő jellemvonásuk, hogy a „vágy” képeihez képest valamivel

nyugodtabbak, statikusabbak. Úgy gondoltam, hogy a vágyakozás egy sokkal elmélyültebb állapot, szellemi tevékenységet jelent, s nem pedig fizikait. Nyugodtabb körülményeket feltételez, mélyről fakadó emlékeket, érzéseket, gondolatokat felelevenítő állapota ez az embernek. Elsősorban egyszemélyes aktus, így a szereplők számát is lecsökkentettem, a középpontban egy nő áll. A vágyakozás, az emlékezés és a gondolatok gátlások nélküli hosszú folyama szemünk által nem látható folyamat, de én mindenképpen szemléltetni akartam a lemezen, így jutottam el tulajdonképpen az itt használt hordozó anyagomhoz, a már nyomdákban leselejtezett használt offset lemezekhez. A lemez maratásánál bizonyos betű halmazok – vagy épp kotta részlet – szándékosan meg lett tartva. Ezek a részek a lemeze felhordott festéket taszították, s ezt kihasználva értem el a hatást. A különböző emberekben lejátszódó narratívák a mi szemünk által is láthatóvá váltak. Egy melódia, egy szó vagy egy kép is indíthat el az emberben emlékfakadást.

Mindegyik munka hidegtű, bár én jobban szeretem a pusztát kifejezést, mert ebben a kifejezésben benne rejlik a technika legfontosabb tulajdonsága: a véletlenszerűség, az erő és a kijavíthatatlanság. Mint egy vörös vezér fonál vonul végig a grafikákon a foltmarás festői jellege és a domináns vörös – fekete szín pár. A grafikáim mérete a kép szubjektív kifejezésének hatását növeli. Szeretnék kitérni pár mondat erejéig, hogy mi is segített az alkotómunkámban. Behatóan tanulmányoztam a japán fametszetek képi világát, szerkesztés módjukat és nagy hatással voltak rám. A dekoratív terek, színek, figurák és az a felfogás, hogy a kép készítés szempontjából a legfontosabb az, hogy mit is akarunk éreztetni, kifejezni a papíron. Ennek a célnak van minden alárendelve: az idősíkok, az események, a színek, a formák, egy szóval minden. Én is erre törekedtem, a fő, hogy elérjem azt az érzést a

szemlélődő nézőben, amit akartam. A figurák valóságosságát, anatómiai hűségét nem mindig láttam célravezetőnek. Egy kéztartás, testtartás vagy tekintet kiemelése sokszor többet mond mindennél.

Egy dologra még nem tértem ki, amely azt hiszem magyarázatra szorul. A grafikák alsó részében egy vörös sáv helyezkedik el. Ez egyrésztől pusztán díszítő funkciót lát el. Másrésztől viszont a folytonosságot, az ismétlődést szimbolizálja számomra. A vágyak, emlékek állandóan jelen vannak és ismétlődhetnek. Ha jobban megnézzük, hogy mit is ábrázol a sáv, láthatjuk, hogy erősen férfi nemiségre utaló jelképek vannak rajt. Azért esett a választásom erre, mert a fő képek mind egy nő szemszögéből vannak ábrázolva. Azonban így számomra nem volt kerek a történet, kellett egy ellenpólus is. Úgy gondoltam ez tovább élezi a képek feszültségét, robbanékonyágát. És, ahogy már említettem fontos szerepet tölt be a kép kompozíciója szempontjából, ezáltal statikusabbá, konkrétabbá vált a föltte elhelyezkedő grafika.

The tensions of my compositions, my tinged, impassioned lines as well as the chiaroscuro in my pictures visualize my subjective sense world. My pictures are based on the trio of desire – longing – fulfilment which is reinforced by the composition, dynamism and the use of only a few colours. My approach to this subject is first of all from a feminine point of view. This works are a part of a series, all made with drypoint and mixed technique.